

ת"פ 11119/03/15 - פרקליטות המדינה, מחלקה כלכלית נגד אילן שמעון יעקבי

בית משפט השלום ברחובות
ת"פ 11119-03-15 פרקליטות המדינה, מחלקה
כלכלית נ' יעקבי

בפני כבוד הסגנית נשיאה עינת רון
בעניין: פרקליטות המדינה, מחלקה כלכלית

המאשימה

נגד

אילן שמעון יעקבי

הנאשם

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד ניר וינטרוב

ב"כ הנאשם עו"ד עידן דביר ועו"ד עודד סבוראי

הנאשם בעצמו

גזר דין

על פי הודאתו הורשע הנאשם בכתב אישום המונה שני פרטי איש ובהם הוראות חיקוק לפי חוק הפיקוח על יצוא בטחוני, תשס"ז - 2007 לרבות הוראות חיקוק על צו הפיקוח על יצוא בטחוני (ציוד לחימה), תשס"ח - 2008.

תהליך חקיקת החוק ומטרתו פורטו גם בחלק הכללי של כתב האישום, כדלקמן:

יצוא של ציוד בטחוני, ידע בטחוני ומתן שירותים בטחוניים, מהווים נדבך חשוב בשמיה אל הביטחון ועל יחסי החוץ של מדינת ישראל, כמו גם אינטרסים אחרים של המדינה, והיה נתון עד לשנת 2006 בידי האגף לסיוע ויצוא בטחוני במשרד הביטחון, כאשר הפיקוח על היצוא הבטחוני הוסדר בצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (יצוא ציוד בטחוני וידע בטחוני), תשנ"ב - 1991 ובמספר אכרזות שהוצאו מכוחו של צו זה.

ביום 31/12/07 נכנס לתוקפו חוק הפיקוח על יצוא בטחוני.

על פי חוק זה, נעשה רישוי היצוא הבטחוני בהליך דו שלבי; ראשית יש לקבל רישיון לביצוע פעולות קידום עסקאות יצוא בטחוני (להלן: "רישיון השיווק") ולאחר מכן ועוד בטרם היצוא הבטחוני של הציוד, הידע או השירות, יש לקבל רישיון לייצאם. (להלן: "רישיון יצור"). רישיון השיווק הוא תנאי סף לקבלת רישיון יצוא.

נקבע בחוק כי רישום במרשם היצואנים הביטחוניים (להלן: "מרשם היצוא הבטחוני") הוא תנאי הכרחי לקבלת שני רישיונות אלה.

האגף לפיקוח על היצוא הבטחוני במשרד הביטחון - אפ"י - מופקד על יישומו של החוק, על ניהול מרשם היצוא הבטחוני, על מתן רישיונות ועל פיקוח ואכיפה של הוראות החוק.

ציוד בטחוני מוגדר בחוק זה כציוד לחימה, ציוד טילים וציוד דו שימושי מפוקח.

רשימת ציוד הלחימה שיש עליו חובת פיקוח על ידי אפ"י ושהחוק מחייב לקבל בשלו רישיונות שיווק ויצוא מפורטת בצו הפיקוח על יצוא בטחוני (ציוד לחימה) תשס"ח - 2008.

בתקופה הרלבנטית לכתב האישום היה הנאשם הנדסאי חשמל ואלקטרוניקה בהכשרתו, בעל הכשרה של מהנדס רדיו ובעל ידע נרחב בתחום מכשירי קשר אזרחיים וצבאיים. ידע זה רכש הנאשם במהלך שירותו הצבאי בתפקידו בחיל הקשר ובשל עבודתו בחברת מוטורולה ישראל, המייצרת מכשירי קשר.

בין השנים 2004 - 2013 רכש הנאשם כמות רבה מאוד של מכשירי קשר, חלקי מכשירי קשר ואמצעי קשר נלווים כדלקמן:

מ.ק. 710 - מכשיר קשר המיועד לשימוש צבאי המכיל אמצעים טכנולוגיים המאפשרים לו יכולת שידור והצפנת תדרים מתקדמת.

12 סוגים שונים של מכשירי קשר לשימוש צבאי, כמפורט בכתב האישום וחלקי ם של מכשירי קשר אלה.

מקלט לרכב ולרק"מ, קופסות פיקוד מסוגים שונים, מכשירי עזר דיבורי מסוגים שונים כמפורט בכתב האישום והם אמצעי קשר המיועדים לשימוש צבאי או מכשירים שתוכננו במיוחד עבור מכשירי קשר צבאיים כגון אלה שנזכרו לעיל.

כל פריטי הציוד האלה - להלן: "הציוד המפוקח".

הנאשם רכש את הציוד המפוקח משלושה קבלנים שונים שסיפקו עבור משרד הביטחון וחברת תדיראן, חברה

המספקת ציוד ומערכות קשר, שירותי גריטה והשמדה למכשירים שיצאו משימוש או יועדו לשמש את צה"ל. הנאשם ידע כי הציוד המפוקח שרכש מהקבלני יועד לשימוש צבאי וחילקו שימש את צה"ל ועוד ידע כי ציוד זה יועד לגריטה והשמדה.

בין השנים 2008-2013 קנה הנאשם ואחסן את הציוד המפוקח שרכש מהקבלנים בביתו ובשל גידול בהיקף הציוד, שכר מחסן במושב רמות מאיר, בו החזיק מאות פריטים מהציוד המפוקח.

הנאשם הקים מעבדה ובה תיקן ציוד מפוקח, שלא היה שמיש ומיועד לגריטה, כדי לשווקו ולמכרו במחיר גבוה ביותר.

בין השנים 2007-2013 שיווק הנאשם וביצע עסקאות מכירה רבות של ציוד מפוקח אל מחוץ למדינת ישראל, הגם שלא היו בידיו אישורי שיווק ויצוא כנדרש בחוק.

בכך, על פי הנתען בכתב האישום, מנע הנאשם מאפ"י את היכולת לפקח על מאות עסקאות מכירה של מכשירי קשר, שחלקם בעלי יכולת הצפנת תדרים מתקדמת וחלקי מכשירי קשר אשר יועדו לשימוש צה"ל ואף שימשו אותו. במעשיו מנע מאפ"י את היכולת להתחקות אחר "משתמשי הקצה" שלידיהם הגיעו לבסוף פריטי ציוד זה.

בכך על פי הנתען בכתב האישום, חשף הנאשם את צה"ל לסיכון בטחוני וסיכן אינטרסים חיוניים של מדינת ישראל, את קשרי החוץ שלה ואת התחייבויותיה הבינלאומיות.

כותרתו של פרט האישום הראשון: "שיווק המכשירים המפוקחים"

במועדים הרלבנטיים לכתב האישום פתח הנאשם חשבון באתר האינטרנט "אי ביי". הוא פרסם את הציוד המפוקח באתר אינטרנט זה במטרה לשווק אותו למכור אותו לידיד גורמים שונים מחוץ לגבולות מדינת ישראל. בעת שיווק המכשירים לא היתה לנאשם כל היכרות עם הרוכשים והוא לא ידע את זהותם.

הנאשם שיווק את הציוד המפוקח ללא שהיה רשום במרשם היצוא הבטחוני של אפ"י וללא שהיה בידו רישיון לשווקם. הנאשם שיווק ציוד זה שיועד לשימוש צבאי ושימש את צה"ל ביועדו שלחלק מהמכשירים יש יכולת הצפנת תדרים. בתקופה הרלבנטית לכתב האישום שיווק הנאשם ציוד מפוקח במאות עסקאות שונות ובהיקף כספי שלא יפחת מ-200,000 דולר ארה"ב.

כותרתו של פרט האישום השני: "יצוא המכשירים המפוקחים".

במועדים הרלבנטיים לכתב האישום ולאחר ששיווק את הציוד המפוקח ללא רישיון, מכר הנאשם את הציוד המפוקח, במאות עיסקאות שונות, באמצעות מספר חשבונות באתר האינטרנט וכן באמצעות אימייל פנימי של אתר האינטרנט לרוכשים שונים מחוץ לגבולות ישראל שלא היתה לו איתם היכרות מוקדמת וזאת ללא רישיון יצוא כלהלן:

לאחר ששיווק ופרסם את הציוד המפוקח באתר האינטרנט, פנו הקונים מחו"ל אל הנאשם במטרה לרכוש את הציוד המפוקח. הנאשם קיבל את הצעת הקניה ואישר את הרכישה, רק לאחר שוודא כי הקונה העביר את סכום הרכישה לחשבונו באתר האינטרנט. לאחר שהכסף התקבל באתר, העביר הנאשם את הכסף לחשבון בנק בבעלותו בארה"ב ושלח את הציוד המפוקח אל הקונים בחו"ל באמצעות דואר ישראל או באמצעות חברת שילוחים אחרת.

במרבית העיסקאות הנזכרות מילא הנאשם פרטים כוזבים בתעודת המשלוח ובהצהרת המכס הנלווית לה כך שהמשלוח נחזה להיות "מתנה" עבור הנמען ובעלות נמוכה בשיעור ניכר מהשווי האמיתי של המכירה.

הנאשם ידע כי מדובר בציוד שהיה מיועד לשימוש צבאי ושימש את צה"ל וכי לחלקו יכולת להצפנת תדרים.

מדובר ביצוא ציוד מפוקח ללא שהיה רשום במרשם היצוא הבטחוני של אפ"י וללא שהיה בידו רישיון יצוא, במאות עיסקאות ובהיקף כספי שלא יפחת מ-200,000 דולר ארה"ב.

בטרם הטיעונים לעונש, נשמע מטעמה של המאשימה מר דב לביא, ראש האגף לפיקוח על היצוא הבטחוני והאחראי על יישום חוק הפיקוח על היצוא הבטחוני ועל ביצוע פעולות אכיפה במסגרת החוק.

מר לביא פרט את הרקע לחקיקתו של חוק זה, וציין שקודם לו טיפל בנושא זה האגף לסיוע בטחוני שבמשרד הבטחון. לאחר שבשנת 2006 נתגלע משבר מדיני חמור ביחסים בין ישראל וארה"ב, עקב יצוא אמל"ח מסויים לסין, הוקם האגף האמור ונחקק החוק, על מנת להבהיר ולהסדיר בצורה טובה יותר וברורה יותר את כל ההתנהלות בנושא שיווק ויצוא בטחוני ועל מנת לאזן אף את ההיבטים המדיניים מעבר להיבטים הבטחוניים, לאור הרגישות הגדולה הקיימת בנושא ייצוא בטחוני.

מר לביא הסביר כי מדינות רבות חתומות על אמנות בנושא זה והגם שישראל אינה חתומה על האמנות, הרי שנטלה על עצמה להסדיר נושאים אלה וישנה חשיבות על הקפדה על כך שמוצרים בעל יכולות טכנולוגיות כאלה ואחרות לא יגיעו לידיים "לא נכונות". לעיתים מדובר במוצר שאינו בעל יכולת טכנולוגית מיוחדת כגון אלת ברזל, אך ייצואו אינו מתאפשר, בשל חשש לפגיעה בזכויות אזרח. באשר למוצרים נשוא כתב האישום, ציין מר לביא כי מדובר במכשיר קשר, גם אם מדובר בטכנולוגיה מיושנת הרי שמדובר ביכולת הצפנה וישנה רגישות רבה ליכולת הצפנה צבאית. עוד הדגיש כי לא ניתן אישור כלשהו לייצוא מכשירים הנושאים עליהם את החותמת "צ" דהיינו, כי היו בשימוש צה"ל, שכן אין לדעת לאלו כוחות יגיעו ויתכן ועולה חשש לפגיעה תדמיתית במדינת ישראל בשל כך, על כן, לכתחילה יועדו מכשירים אלה לגריטה ולא לשימוש נוסף. כאשר מכשירים אלה משווקים ואין לדעת לאן שווקו, אין גם לדעת מה הנזק הצפוי מכך.

בטיעוניה לעונש הדגישה המאשימה כי מדובר בהכרעת דין ראשונה בכל הנוגע לחוק הפיקוח על היצוא הבטחוני, שכן זו הפעם הראשונה בה ננקטו על ידי המאשימה הליכים פלילים כנגד מאן דהוא על פי החוק.

התביעה חזרה והדגישה את מטרותיו של החוק, על החשיבות בשמירה על יחסי החוץ ובטחון של מדינת ישראל. עוד הדגישה המאשימה כי חומרת העבירה על פי חוק זה אינה תלויה בסוג הציד, שכן כפי שהסביר ראש אפי"א ציוד פשוט כדוגמת אלה יכול ליצור נזק תדמיתי חמור למדינת ישראל ויחסי החוץ שלה עם מדינות העולם. לאחר שהמאשימה שקלה את הנזקים הצפויים ממעשים מעין אלה ובמיוחד באם ציוד מעין זה יגיע לידיים שאינן אמור להגיע אליהן, סברה המאשימה כי הרף שהתחתון של מתחם ענישה ראוי לעבירה זו הוא מאסר בפועל.

התביעה ציינה כי במקרה דנן פיתח הנאשם מעין תעשייה זעירה של שיווק ויצוא מכשירי קשר לחו"ל הגם שידע כי הם מיועדים לגריטה והשמדה, ואשר חלקם היו בעלי יכולת הצפנה. בכישוריו החזיר את המכשירים לשמישות ומכר אותם.

המכשירים היו בעלי סימון צה"לי, כך שכל הרוכש אותם ידע כי היו בשימוש צה"לי והיו מזוהים עם צה"ל ועם מדינת ישראל.

הנאשם מכר את המכשירים לכל דורש באמצעות האינטרנט ולמעשה לא ידע למי יגיע הציוד ולא ווידא למי הוא מוכר ציוד זה ובכך עבר על הרציונל העומד מאחורי החוק כי יש לפקח על היצוא הבטחוני ולמעשה, אכן אין לדעת לאן הועבר ציוד זה.

הנאשם מכר ציוד בהיקף של 200,000 דולר ארה"ב. הוא לא נרשם במרשם היצואנים ובכך מנע פיקוח על היצוא ועל היכולת להעריך את הנזק שנגרם בעקבות כך.

הגם שעמדת המדינה, היא כפי שצויין לעיל כי הרף התחתון של מתחם הענישה הוא מאסר בפועל, הרי שהמדינה ערה לכך שמדובר במקרה ייחודי. מדובר במקרה ראשון בו אדם מורשע על פי חוק זה ועל כן ובהנחיית בית המשפט העליון והיועץ המשפטי לממשלה במקרים כאלה, מבקשת המאשימה ליצור מדרגת ביניים ומעין מנגנון הרתעה.

המאשימה הדגישה כי זוהי תחנת הביניים היחידה ותפקידה ליצור הרתעה עבור גורמים אחרים מלפעול באורח דומה.

לאור אלה גובש בין הצדדים הסדר טיעון אשר לטעמה של התביעה מקל מרף הענישה הראוי במקרים אלה. התביעה הביאה מפסיקתו של בית המשפט העליון ולפיה בעת שעונשים לראשונה אין להחמיר בעניינו של נאשם ולמצות עימו את הדין ועוד ציינה המאשימה כי שקלה לקולא את הודאתו של הנאשם ואת נטילת האחריות כמו גם את הבעת חרטתו. עוד לקחה המאשימה בחשבון את שיתוף הפעולה של הנאשם עם חוקריו ואת העובדה כי חשף בפניהם מחסן שהיה ברשותו ובו ציוד רב וזה לא היה ידוע לחוררים קודם לכן. בשיתוף הפעולה שלו סייע הנאשם באופן חלקי בחשיפת הנזק שנגרם.

הנאשם נעדר עבר פלילי ומצבו הכלכלי אינו קל ואף שיקולים אלה נשקלו על ידי המאשימה. עוד שקלה המאשימה כי הנאשם עמד בכל התחייבויותיו ובכלל זה לרשויות המס, לרבת בתשלום כופר שהוטל עליו.

על כן, עתרה המאשימה לקבל את ההסדר שגובש בין הצדדים ולהטיל על הנאשם 4.5 חדשי מאסר לריצוי בפועל בדרך של עבודות שירות, בצד מאסר מותנה. הצדדים הסכימו שלא לעתור לקנס בנוסף לכך, אך הסכימו כי הנאשם יפקיד בקופת ביהמ"ש סכום של ₪ 70,000 אשר יחולט לטובת אוצר המדינה.

על פני הדברים ולמסתכל מן החוץ נראים לכאורה, מעשיו של הנאשם פשוטים ובלתי מזיקים, שכן הנאשם נטל מכשירים שהיו מיועדים להשמדה ולגריטה. אלא שלא כך הם פני הדברים. מכשירים אלה, כך הובא בפני ביהמ"ש היו מיועדים להשמדה ולגריטה, על מנת שלא יגיעו לידי ידיים אחרות מאשר לאלה להם יועדו לכתחילה ומעבר לכך, אפילו ניתן היה להשמיש אותם בשנית, כפי שעשה הנאשם בפועל, הרי שעל פי החוק לפיקוח על היצוא הבטחוני נאסר לעשות כן. ולא בכדי אסר החוק לעשות כן ולא על מנת להקשות על מי שמבקש למכור ציוד כזה, אלא מטעמים העומדים מאחורי חקיקתו של החוק ואשר הובהרו בבית המשפט.

למדינת ישראל אינטרסים ברורים בפיקוח צמוד והדוק על היצוא הבטחוני שלה ואפילו כאשר מדובר בפריטי ציוד הנחזים לכאורה כפשוטים ובלתי מזיקים. פריטי ציוד אלה יכולים לקבל משמעויות שונות בהתאם לגורמים העושים בהם שימוש וביחס לגורמים אחרים כלפיהם יעשה בהם שימוש. יש בכך כדי להשפיע על האינטרסים הבטחוניים של מדינת ישראל, כמו גם על יחסי החוץ שלה, על כל המשתמע מכך.

ואכן, כפי שהובהר, לעיתים די בכך שפריט מסוים הנושא סימון המעיד עליו כי היה בשימוש צה"ל או כי הוא ישראלי, והנמסר לידיים שמדינת ישראל אינה מעוניינת כי יגיע אליהן, כדי להביך את רשויות המדינה, או כדי לפגוע ביחסי החוץ של המדינה. במקרים אחרים יש בכך אף כדי לפגוע בבטחון המדינה.

כאשר יצוא בטחוני נעשה ללא הפיקוח הראוי ושלא על פי החוק, הרי שאין גם בקרה באשר לזהות ומיהות רוכשי הציוד ובמיוחד אמורים הדברים כאשר השיווק והיצוא נעשו באמצעות האינטרנט ומאחורי הרוכשים באתרים אלה יכולים היו לעמוד רוכשים כאלה ואחרים, לרבות גורמים עוינים או בלתי רצויים למדינה.

הנאשם בעניינו, לא בדק את זהותם של הרוכשים ממנו ולמעשה, אף לא יכול היה לעשות כן באופן אפקטיבי גם אם רצה. הנאשם פעל באופן בלתי ראוי זה במאות עסקאות ושיווק וביצוא ציוד בטחוני בהיקף ניכר של כ-200,000 דולר ארה"ב.

בשל הפגיעה הקשה והמשמעותית בערכים המוגנים העומדים בבסיסן של עבירות אלה ובשל הנזק הצפוי מעבירות אלה, גם אם כזה לא הוכח בפועל, נראית לי עמדת התביעה באשר למתחם הענישה הראוי דרך כלל באשר לעבירות אלה, דהיינו כי הרף התחתון של מתחם הענישה, יעמוד על מאסר לריצוי בפועל, שמידתו והיקפו על פי נסיבות כל מקרה ומקרה.

ועם זאת, מצאתי לכבד את ההסדר שגובש בין הצדדים ובעיקר מן הטעם שאכן זהו המקרה הראשון בו ננקטים הליכים פלייליים על פי חוק הפיקוח על היצוא הבטחוני ונגזר דינו של העובר עבירות על פי חוק זה.

בנסיבות אלה, העונש שייגזר על הנאשם יהיה מתון על פי הסדר הטיעון תוך הבהרה, כי הוא נגזר כך רק בשל היות המקרי ראשוני וכי אין בכך כדי ללמד על עונשים שייגזרו בעתיד על עוברי עבירות מעין אלה.

עוד שקלתי לזכותו של הנאשם את שיתוף הפעולה שלו בחקירה, את הודאתו באשמה ואת נטילת האחריות.

על פי הסדר הטיעון אני גוזרת על הנאשם -

4.5 חודשי מאסר לריצוי בפועל שירוצו בדרך של עבודות שירות כפי שהמליץ הממונה על עבודות השירות בחוות דעתו מיום 11/8/15.

שמונה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים לבל יעבור עבירה כלשהי לפי חוק הפיקוח על היצוא הבטחוני.

70,000 ₪ שהופקדו על ידי הנאשם - יחולטו לטובת אוצר המדינה.

הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עונשו ביום 3/11/15 בשעה 8.00 ביחידה לעבודות שירות במפקדת פיקוד מרכז ברמלה.

מובהר לנאשם כי עליו לעמוד בכל תנאי עבודות השירות ובכל ביקורת הפתע שייערכו בהן. כל הפרה של תנאי מתנאי עבודות השירות תביא להפסקתן המינהלית ולריצוי העונש בדרך של כליאה ממשית.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, כ"ח תשרי תשע"ו, 11 אוקטובר 2015, במעמד הצדדים.